

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

การสาธารณสุขเป็นวิทยาการ และศิลปะแห่งการป้องกันโรค การทำให้ชีวิตยืนยาว การส่งเสริมอนามัย และประสิทธิภาพของบุคคล ในความร่วมแรงร่วมใจของชุมชน ในเรื่องต่างๆ ได้แก่ การสุขาภิบาล สิ่งแวดล้อม การควบคุมโรคติดต่อ การให้สุขศึกษาเกี่ยวกับสุขวิทยาส่วนบุคคล การจัดบริการทางการแพทย์ และพยาบาล เพื่อการวินิจฉัยโรคดังแต่เรื่องแรก และให้การรักษาเพื่อมิให้ลูก换来ต่อไป รวมทั้งการพัฒนากลไกแห่งสังคม เพื่อให้ทุกคน มีมาตรฐานการครองชีพ ที่เพียงพอต่อการรักษาไว้ชี้ง อนามัยที่ดีของตน (Pickett and Hanlon, 1990) การสาธารณสุข เป็นบริการที่จัดขึ้น เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนโดยมุ่ง ส่งเสริมสุขภาพอนามัย ป้องกัน และควบคุมไม่ให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บขึ้น ทำการรักษาพยาบาล เมื่อเกิดการเจ็บป่วย การพื้นฟูสภาพทางกาย และจิตใจให้เข้าสู่ภาวะปกติ สุข ตลอดจนการส่งเสริมนับถ้วน ให้ประชากรของชาติเกิดความรู้ ความสามารถ และร่วมมือในการ ดูแลสุขภาพอนามัยของตนเองและครอบครัว เพื่อนำไปสู่การมีสุขภาพดีถ้วนหน้า ในแผนพัฒนาสาธารณสุข ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) กำหนดให้ประชาชนทุกคน มีหลักประกันในการรับบริการสาธารณสุข ทั้งทางด้านการป้องกัน ส่งเสริมสุขภาพ พื้นฟูสภาพรักษาพยาบาล และปรับปรุงพัฒนาขบวนการเผยแพร่ข่าวสารด้านสาธารณสุข แก่ประชาชนให้มีประสิทธิภาพอย่างกว้างขวาง (คณะกรรมการวางแผนพัฒนาการสาธารณสุข, 2535)

วิชาสาธารณสุขศาสตร์ เป็นแขนงวิชาที่มีความสอดคล้องกับปัญหา และความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ขอบเขตเนื้อหาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ ครอบคลุมด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกัน การควบคุมโรคติดต่อต่าง ๆ การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการดำรงชีวิต นอกจากนี้ยังครอบคลุม "ปัจจัยการพัฒนากลไกของสังคม โดยมุ่งหวังให้ประชาชนทุกคน มีมาตรฐานการครองชีพที่ดี รวมทั้งการควบคุม และแก้ไขมลพิษ จากสิ่งแวดล้อม อย่างมีประสิทธิภาพด้วย วิชาสาธารณสุขศาสตร์ จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุน และส่งเสริมทางด้านวิชาการ เทคโนโลยี การศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาข้อมูลข่าวสาร ทางสาธารณสุขศาสตร์

รวมทั้งระบบการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีคุณภาพและเผยแพร่ข้อมูลให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ (คณะกรรมการวางแผนพัฒนาสารานุสخ, 2535) วิชาสารานุสุขศาสตร์ขยายขอบเขต กว้างขวางครอบคลุมศาสตร์ ทั้งในสาขาแพทย์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ พยาบาลสาธารณสุข หันด้านสาธารณสุข วิทยาศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อม เป็นต้น จึงทำให้วาระนักกรรมด้านสาธารณสุขศาสตร์ มีขอบเขตกว้างขวางและมีปริมาณมาก จึงจำเป็นต้องมีการคัดเลือกรายการ ตามความต้องการของแต่ละบุคคล (Ruff, 1980) โดยเฉพาะอาจารย์ นักวิชาการ นักศึกษา และนักวิจัยทางด้านสาธารณสุขศาสตร์ เป็นบุคคล ที่จำเป็นต้องติดตามเหตุการณ์ความเคลื่อนไหว และพัฒนาการทางวิชาการ จากสิ่งพิมพ์และเอกสาร ที่ผลิตออกมายในรูปแบบต่างๆ กัน เพื่อเรียนรู้ข่าวสารตลอดเวลา (จีระ อินทโภสุ, 2529) ห้องสมุดทางด้านสาธารณสุขศาสตร์ ซึ่งเป็นแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อ อำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน การศึกษาวิจัยของอาจารย์ ข้าราชการ นักศึกษา คณาจารย์ แล้วก็บุคลากรในสถานบันนี้ ๆ จึงต้องจัดหาและจัดเก็บทรัพยากรด้านสาธารณสุข ศาสตร์ ที่มีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุมศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการจัดเก็บและค้นคืน ทรัพยากรที่มีในห้องสมุด หัวเรื่องนับเป็นเครื่องมือสำคัญ เพราะผู้ใช้สามารถเข้าถึงสารนิเทศที่ต้องการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับคุณภาพและปริมาณของหัวเรื่อง ที่ห้องสมุดจัดทำขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศไทยพบว่า มีงานวิจัยที่เกี่ยวกับหัวเรื่องภาษาไทย ในสาขาต่าง ๆ ได้แก่ หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ของอุบลราชธานี บดินทร์ไโนยนิต (2518); หัวเรื่องสาขาวิชาการศาสตร์ ของ ดาวราเวรรณ เจียมเพิ่มพูน (2525); หัวเรื่องสาขานิติศาสตร์ ของบุญญาพร ปานดิษฐ์ (2530); หัวเรื่อง สาขาประมง ของ ละออ รอดมณี (2531); หัวเรื่องสาขาวิชารัฐศาสตร์ ของ เพ็ญแข ประจำใจ (2533); และ หัวเรื่องสาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ ของ องค์ คุปตระกูล (2533) งานวิจัยดังกล่าวศึกษา ลักษณะทางภาษาของหัวเรื่องและการใช้หัวเรื่อง ผลการศึกษาพบว่า หัวเรื่องที่กำหนดขึ้น มีการใช้คำหรือวลีต่างกัน ในความหมายที่คล้ายคลึงกันและเหมือนกัน บรรณาธิการรักษาคำนำหัวเรื่องที่มีลักษณะเป็นคำนำทั่วไป ใช้การสลับที่คำ และใช้หัวเรื่องย่อย ประกอบหัวเรื่องใหญ่ นอกจากนี้บรรณาธิการรักษาคำนำหัวเรื่อง โดยการใช้คัพท์แตกต่างกัน แต่มี ความหมายเหมือนกัน ส่วนการศึกษาในเรื่อง การใช้หัวเรื่องนั้นพบว่า นักวิชาการวิศวกรรมศาสตร์ นิยมใช้หัวเรื่องที่มีลักษณะเป็นคำนำแบบคำผสม เพื่อใช้ค้นหาสารนิเทศ หัวเรื่อง ที่บรรณาธิการรักษาคำนำหัวเรื่องในสาขาวิชาเฉพาะจะต้องสอนathamจากผู้เชี่ยวชาญในสาขา หรือผู้ใช้เป็นสำคัญ

ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่อง ทางด้านสาธารณสุขศาสตร์นั้น ยังไม่มีการศึกษาโดยตรงมีเพียงงานวิจัย ของ อุดม คอมพยัคช์ และคนอื่นๆ (2534) เรื่อง พฤติกรรมการใช้ห้องสมุดคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ผลการวิจัยส่วนหนึ่งพบว่า การกำหนดหัวเรื่องของห้องสมุด ไม่รัดกุมดีพอ ทำให้ผู้ใช้ไม่เข้าใจ ข้อความที่ปรากฏในบรรยายการส่วนงานวิจัยของต่างประเทศ เกี่ยวกับหัวเรื่องทางด้านสาธารณสุข Leibtag (1982) ศึกษาเรื่อง ระบบการปั้นปูรุ่งหัวเรื่องสำหรับห้องสมุดเฉพาะทางด้านสุขภาพประชากรแม่และเด็ก พบว่า หนังสือหัวเรื่องทางการแพทย์ ที่เหมาะสมคือ Medical Subject Headings เป็นภาษาไทย ใช้เป็นผู้มีวิชาชีพแพทย์ จึงคุ้นเคยกับศัพท์เฉพาะทางด้านการแพทย์มากกว่า

ในการกำหนดหัวเรื่องภาษาไทยแก่สิ่งพิมพ์ทางด้านสาธารณสุขศาสตร์จากประสบการณ์ ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้ปฏิบัติงานในห้องสมุด ทางด้านการแพทย์และสาธารณสุข และจากการสอบถามบรรณารักษ์ ที่เกี่ยวข้อง พบว่า บรรณารักษ์ประสบปัญหาด้าน ทั้งปัญหาด้านคุณภาพในการกำหนดหัวเรื่อง และวิธีการกำหนดหัวเรื่อง ตลอดจนไม่ทราบความต้องการของผู้ใช้ในการใช้ศัพท์ทางสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ เพื่อนำไปสู่การเข้าถึงสารนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยต้องการศึกษาเกี่ยวกับการใช้คุณมือในการกำหนดหัวเรื่องภาษาไทย สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ วิธีการกำหนดหัวเรื่อง และปัญหาในการกำหนดหัวเรื่องของบรรณารักษ์ ในสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ ตลอดจนศึกษาความต้องการใช้หัวเรื่องภาษาไทย ของนักวิชาการสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางในการปั้นปูรุ่ง การกำหนดหัวเรื่องภาษาไทยทางด้านสาธารณสุขศาสตร์ ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของนักวิชาการในการใช้หัวเรื่องสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ต่อไป

วัตถุประสงค์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

1. ศึกษาการกำหนดหัวเรื่องภาษาไทย สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ ของห้องสมุดทางด้านสาธารณสุขศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ ในด้านคุณมือที่ใช้ วิธีการกำหนดหัวเรื่องและปัญหาในการกำหนดหัวเรื่อง

2. รวบรวมและเปรียบเทียบหัวเรื่อง ที่ปรากฏในหนังสือคุณมือการให้หัวเรื่องภาษาไทย และหัวเรื่องที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นใช้งาน ในห้องสมุดทางด้านสาธารณสุขศาสตร์ ในด้านประเภทของหัวเรื่อง และ ลักษณะทางภาษาที่ใช้

3. ศึกษาความต้องการใช้หัวเรื่องภาษาไทย ของนักวิชาการสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์

สมมติฐาน

- บรรณารักษ์ส่วนใหญ่เห็นว่าหัวเรื่องภาษาไทย ด้านสาธารณสุขศาสตร์ในหนังสือคู่มือ มีจำนวนน้อย ไม่ทันสมัย และเป็นหัวเรื่องกว้าง ๆ ไม่เฉพาะเจาะจง
- หัวเรื่องภาษาไทยสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ ที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นใช้ ในห้องสมุด มีจำนวนหัวเรื่องย่อย มากกว่าในหนังสือคู่มือ และส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นคำนำมีเป็นคำเดียว
- นักวิชาการสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ ส่วนใหญ่ต้องการหัวเรื่องที่เฉพาะเจาะจงและมีลักษณะเป็นคำนำมี

ขอบเขตของการวิจัย

- ขอบเขตสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ ที่ใช้ในการศึกษา จะครอบคลุมศาสตร์ในสาขาวิชาต่าง ๆ คือ พยาบาลสาขาวิชานุ ทันตสาธารณสุข อนามัยชนบท การบริหารงานสาธารณสุข โภชนาวิทยา ระบาดวิทยา สุขกิจบาลสิ่งแวดล้อม สุขศึกษา ชีวสถิติ ประชากรศาสตร์ สุขศาสตร์อุตสาหกรรมและความปลอดภัย พฤติกรรมศาสตร์ ปราสิตวิทยา อาชีวอนามัย อนามัยครอบครัว ชั้นสูตรสาธารณสุข พื้นฐานสาธารณสุข วิศวกรรมสุขกิจบาล และ จุลชีววิทยา

- ประชากรที่ใช้ในการศึกษา การกำหนดหัวเรื่องภาษาไทย สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ คือ บรรณารักษ์ที่กำหนดหัวเรื่องที่เคราะห์เลขหมู่ และทำบัตรรายการ และบรรณารักษ์ที่กำหนดห้องสมุดของสถาบันการศึกษา ที่มีการเรียนการสอนด้านสาธารณสุขศาสตร์ สังกัดทุกมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 6 แห่ง ได้แก่

ศูนย์วิทยทรพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1 ห้องสมุดคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	2 คน
2.2 ห้องสมุดคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา	1 คน
2.3 ห้องสมุดสถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล	1 คน
2.4 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	2 คน
2.5 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา	2 คน
2.6 สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	2 คน

ห้องสมุดที่มีบรรณารักษ์ แห่งละ 2 คน จะทำหน้าที่เเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการ 1 คน และทำบัตรครรชนิวารสาร 1 คน ส่วนห้องสมุดที่มีบรรณารักษ์ แห่งละ 1 คน จะทำหน้าที่เเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการ และทำบัตรครรชนิวารสารด้วย

3. หัวเรื่องภาษาไทยสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ ที่ปรากฏในแหล่งต่อไปนี้ ได้แก่

3.1 หัวเรื่องจากหนังสือคู่มือการกำหนดหัวเรื่องภาษาไทย จำนวน 3 เล่ม ได้แก่

3.1.1 มหาวิทยาลัยมหิดล. สำนักหอสมุด. หัวเรื่องการแพทช์ภาษาไทย.
พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม: สำนักหอสมุด, 2533.

3.1.2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์~ สหธรรมนี
หัวเรื่องภาษาไทยทางการแพทช์. กรุงเทพฯ : ห้องสมุดคณะ
แพทยศาสตร์, 2529.

3.1.3 คณะอนุกรรมการกลุ่มวิเคราะห์เลขหมู่ และทำบัตรรายการห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษา. หัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : คณะอนุกรรมการ, 2532.

3.2 หัวเรื่องจากบัตรเรื่อง และบัตรครรชนิวารสาร ในห้องสมุดที่ ทำการสำรวจ 6 แห่ง ได้แก่

3.2.1 ห้องสมุดคณะสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

3.2.2 ห้องสมุดคณะสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาส

3.2.3 ห้องสมุดสถาบันพัฒนาการสารสนเทศอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล

3.2.4 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

3.2.5 สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนราธิวาส

3.2.6 สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

4. นักวิชาการสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ ซึ่งสังกัดภาควิชา / สาขาวิชาทางด้าน สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ สังกัดทบทวนมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 5 สถาบัน คือ

4.1 คณะสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

4.2 คณะสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- 4.3 คณะสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- 4.4 สถาบันพัฒนาการสารสนเทศอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล
- 4.5 สาขาวิชาภาษาศาสตร์สุนทร พ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

รวมจำนวนประชากรใน พ.ศ. 2539 มีจำนวน 195 คน ซึ่งผู้วิจัยได้นำมากำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย โดย กำหนดจำนวน ร้อยละ 75 ของประชากรในแต่ละสาขาวิชา และประชากรที่มีจำนวนน้อยกว่า 5 คน ให้กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดรวมได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 151 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ และเอกสารทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวกับข้อมูลเนื้อหาสาขาสารสนเทศศาสตร์ และการกำหนดหัวเรื่อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
2. สำรวจและรวบรวมหัวเรื่อง ที่เกี่ยวกับด้านสารสนเทศศาสตร์ ที่มีในคู่มือการกำหนดหัวเรื่องภาษาไทย 3 เล่ม เพื่อศึกษาปริมาณหัวเรื่องที่เกี่ยวข้อง กับทางด้านสารสนเทศศาสตร์
3. สำรวจและรวบรวมหัวเรื่อง ที่เกี่ยวกับด้านสารสนเทศศาสตร์ จากบัตรเรื่อง และบัตรบรรณนิเวศสารที่ใช้ในห้องสมุด 6 แห่ง เพื่อศึกษาปริมาณหัวเรื่องที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้น ใช้เองในห้องสมุด และเพื่อนำมาเปรียบเทียบ หัวเรื่องจากหนังสือคู่มือ และ หัวเรื่องจากบัตรรายการที่บรรณารักษ์กำหนดขึ้นใช้เอง
4. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

**4.1 แบบสัมภาษณ์ เพื่อนำไปสัมภาษณ์ บรรณารักษ์จัดทำและทำบันทุกการ
หนังสือและ บรรณารักษ์บรรณนิเวศสาร ภาษาไทยทางด้านสารสนเทศศาสตร์ในห้องสมุดแต่ละ
แห่งประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้**

- 4.1.1 คู่มือที่ใช้ในการกำหนดหัวเรื่องในห้องสมุด
- 4.1.2 วิธีการกำหนดหัวเรื่องภาษาไทยสาขาสารสนเทศศาสตร์
- 4.1.3 ปัญหาในการกำหนดหัวเรื่อง และข้อเสนอแนะ

4.2 แบบสอบถาม เพื่อสอบถามความต้องการ ของนักวิชาการ ทางด้าน สารสนเทศศาสตร์ ที่มีต่อหัวเรื่องภาษาไทย ในสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

4.2.1 ความต้องการหัวเรื่องลักษณะต่างๆ ของนักวิชาการสารสนเทศศาสตร์

4.2.2 ปัญหาในการใช้หัวเรื่องภาษาไทย สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ และข้อเสนอแนะ

5. ทดสอบเครื่องมือที่ใช้ โดยนำแบบสัมภาษณ์ไปทดสอบกับบรรณาธิการที่ทำหน้าที่วิเคราะห์เลขหมายและทำบันทุกการ และบรรณาธิการที่ทำบรรชานิพนธ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 5 คน ของ ห้องสมุดทางด้านการแพทย์ สังกัดมหาวิทยาลัยมหิดล ได้แก่ ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการแพทย์ ห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์ และสำนักหอสมุด และนำแบบสอบถามไปทดสอบกับนักวิชาการทางด้านสารสนเทศศาสตร์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน และนำแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม มาปรับปรุงแก้ไข

6. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ประชากร และแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง

7. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ และค่าเฉลี่ย

8. สรุป อภิปราย และให้ข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่จะได้รับ

เพื่อเป็นแนวทาง ในการปรับปรุงการทำหน้าที่หัวเรื่องภาษาไทย ทางด้านสารสนเทศศาสตร์เพื่อให้สอดคล้อง กับความต้องการใช้หัวเรื่องของนักวิชาการ และได้รายการหัวเรื่องภาษาไทยสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ที่เหมาะสม ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ ในห้องสมุดแห่งอื่นได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร วุฒิสังกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวเรื่อง คือ คำ กลุ่มคำ หรือวลี ที่กำหนดขึ้นใช้อย่างมีหลักเกณฑ์ มีความลับกระหัตต์ และสื่อความหมายได้ชัดเจน เกี่ยวกับสาระสำคัญของสารนิเทศ ทางด้านสารสนเทศศาสตร์